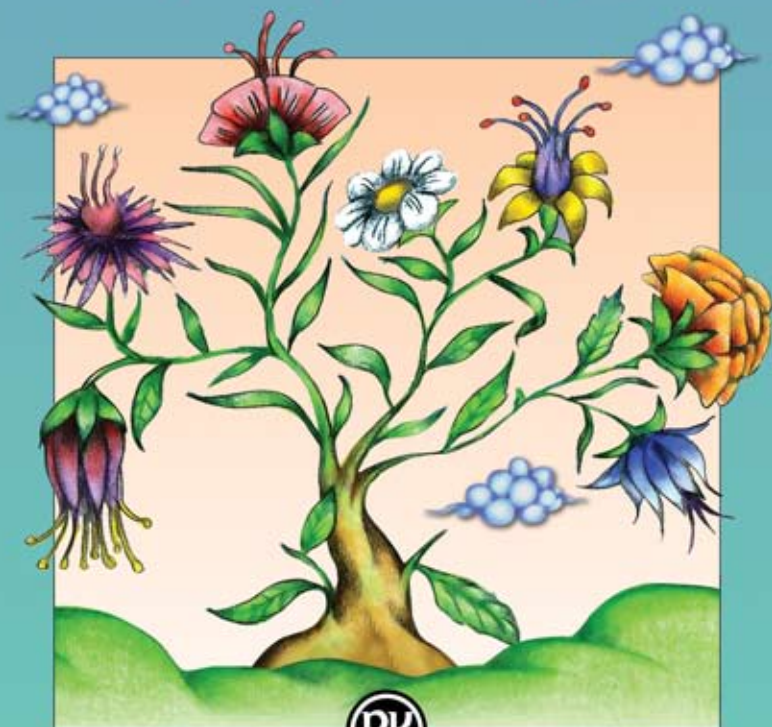

Evrim alkavur - M. Yavuz Durmuş

Hayatı Yorgun Yaşamayanlar

Yaşam Bahçesinin Yedi Çiçeği

Remzi Kitabevi

**HAYATI YORGUN
YAŞAMAYANLAR**

Evrım Çalkavur Durmuş ve Mehmet Yavuz Durmuş, Türkiye’de farklı şirket ve kurumlarda “Öğrenen Organizasyon Uygulama Takımları” çalışmalarını yürütmektedirler. Her ikisi de Öğrenen Organizasyon Topluluğu Derneği yönetim kurulu üyesidir.

EVRİM ÇALKAVUR DURMUŞ, Mısır’da, MDI ve Learning Circle işbirliğiyle planlanan Takım Halinde Öğrenme Laboratuvarı Kapasite Geliştirme programını yürüttü. Çin 1. Uluslararası Öğrenen Organizasyon Sempozyumu’na Peter Senge, Nick Zeniuk, Gorn Carsteadt, Dennis Sandow ve Greg Martin’le; Malezya’da düzenlenen “Öğrenen Bir Organizasyon İnşa Etmek” adlı konferansa ise Peter Senge’le birlikte konuşmacı olarak katıldı. Şili’de Humberto Maturana ve Ximena Davilla’nın “Biology of Human Matrix and Biology of Love” programına katıldı. Hindistan’daki Krishnamurti okullarından Rishi Valley’i ziyaret ederek eğitim yaklaşımlarını gözlemledi. *Öğrenen Organizasyon Yolculuğu-Bir Başarı Öyküsü* isimli kitabı, Remzi Kitabevi tarafından 2006 yılında basıldı.

sugibi@sugibi.com www.evrimevrimcalkavur.com

M. YAVUZ DURMUŞ, Project Adventure Inc. (USA) sertifikalı eğitimci, program tasarımı ve uygulamacısıdır.

Yaşayarak ve serüven ile eğitim konularında Baltimore, Boston, Vermont, Tulsa’da da programlara katıldı. Hindistan’daki Krishnamurti okullarından Rishi Valley’i ziyaret ederek eğitim yaklaşımlarını gözlemledi.

Öğrenen Organizasyon Uygulama Takımları çalışmalarıyla birlikte; açık ve kapalı mekânlarda “Yaşayarak Öğrenme” seminerleri veriyor.

Boğaziçi Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak Learning Organization (Öğrenen Organizasyon), Adventure Learning in Management (Yönetimde Serüvenle Öğrenme), Recreation and Leisure Management (Eğlence, Dinlenme Yönetimi), Safety and Security Management (Emniyet ve Güvenlik Yönetimi) konulu seçmeli dersleri yarızamanlı veriyor. Ayrıca Doğan Cüceloğlu’yla birlikte seminerlere katılıyor.

durmus@superonline.com www.yavuzdurmus.com

EVİRİM ÇALKAVUR
M. YAVUZ DURMUŞ

HAYATI YORGUN YAŞAMAYANLAR

Yaşam Bahçesinin Yedi Çiçeği

Remzi Kitabevi

HAYATI YORGUN YAŞAMAYANLAR
Evrin Çalkavur Durmuş – M. Yavuz Durmuş

Her hakkı saklıdır.
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: Yasemin Aktaş
Kapak resmi ve iç resimler: Fatih M. Durmuş

ISBN 978-975-14-1298-0

BİRİNCİ BASIM: Temmuz 2008

YEDİNCİ BASIM: Aralık 2017

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 12068 / Tel (212) 629 0615

Cilt: Çifçi Mücellit, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
5. Cad. No: 24-25 Bağcılar-İstanbul
Tel (212) 629 4783

İçindekiler

Teşekkür	9
Yüreğim Metal Hurdalık Olmuş	
Ben Onu Bahçe Sanıyorum	11
Bahçıvan ve Hurdalık'ın Öyküsü	11
Önce Sonsöz	19
Yedi Çiçek Sohbetleri	21
Üniversite'nin Kafeteryasında	21
Rüya'nın Notlarından	28
Sevgi Çiçeği	31
Akıllı Eyleme Yol Açan Duygu	31
'Sevgi Nedir?' ya da 'Ne Değildir?'	32
Sevginin Seri Üretimi Olamaz	34
Seri Üretim Yerine Doğayı örnek Alan Büyüme	35
Sevgi ve Akıllı Eylemler	39
Metot Olmalı mı Olmamalı mı?	40
Farkındalık Çiçeği	47
Yaşamak	47
Yaşamayı Unuttuk mu?	48
Sevgi ve Farkındalık	50
Duygular ve Onları Yaratın Düşünceler	51
Sessizlik ve Farkındalık	56
Farkındalık ve Yaratıcılık	69

Merak Çiçeği	71
Şüpheli Olmak.....	71
Gerçek Sorular Sorabilmek.....	73
Merak.....	74
Merak, Sevgi ve Farkındalık.....	75
Yaşamdaki Zenginlik	85
Neşe Çiçeği	88
Ölüm ve Yaşam.....	89
Neşe ve Farkındalık	91
Düşünsel Modellerin Hapishanesi	91
Neşe ve İyimserlik	95
Özgürlük Çiçeği	105
Özgürlük ve Ne İsteddiğini Bilmek	111
Özgürlük ve Eyleme Geçebilmek	114
Seçimlerimizle Yarattığımız Şimdi	114
Korku ve Özgürlük.....	117
Bütünlük Çiçeği	121
Bütünün Farkında Olmak.....	124
“Ben” Bütünün İçindeki İlişkilerdir ve Değişkendir	124
Eksiklik Duygusu	131
Sadelik Çiçeği	135
Karmaşık Kuramlar, Teoriler, Kavramlar	137
Yaşamım Mesajıdır	138
Yeni Bir Dünya	143
Gezegen Dünya	145
Nereden Başlamalı, Ne Yapmalı?.....	146
Ek: Bir Davet.....	149

Yaşam bahçemizin güneşi, suyu ve besini olan sevgili Doğan Cüceloğlu, Engin Geçtan, Erich Fromm, Humberto Maturana, Krishnamurti, Dr. Martin E. P. Seligman, Masanabu Fukuoka, Masaru Emoto, Michael Ende, Peter Senge, Saint-Exupery... ve isimlerini yazmak sayfalar sürecek olan tüm dostlara;

Sizlerle yüz yüze veya kitaplarınız aracılığıyla tanışmış olmaktan dolayı çok şanslı olduğumuza inanıyoruz. Bu tanışmalardan sonra yaşama artık aynı gözlerle bakmadık. Bakan gözler değişince yaşam da değişti ve daha önce farkında bile olmadığımız renk ve kokularını bize sundu. Sizlere tüm sevgimizle teşekkür ediyoruz.

Teşekkür

Kitabımızın basılmasına her türlü desteği veren Ömer Erduran'a, Öner Ciravoğlu'na ve Remzi Kitabevi'nin tüm çalışanlarına;

Kitabımızı sabırlıyla, emeği ve özeniyle işleyen editörümüz Yasemin Aktaş'a;

Yaşam Bahçesinin Çiçekleri'ne çizimleri ve kapak tasarımıyla can veren Fatih Durmuş'a;

Kitabımızın müsveddesini okuyarak görüşlerini bizimle paylaşan, desteğini, dostluğunu her zaman yanımızda hissettiğimiz Doğan Cüceloğlu'na;

Kitabımızın müsveddesini sabırla tekrar tekrar okuyarak görüşlerini paylaşan yazar Güldem Şahan'a;

Yine kitabımızın müsveddesini okuyup görüşlerini bizimle paylaşan Elif Gökçığdem, Aycan Çalkavur, Elif Aras ve Alican Durmuş'a;

Öğrenen Organizasyon dersinin Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletme Bölümü'nde verilmesinin yolunu açan Prof. Dr. Bülent Himmetoğlu'na;

Krishnamurti okullarından Rishi Valley'le bizi tanıştıran Taher Gozel'e;

Pirinç deneyinin sonuçlarını ve fotoğraflarını bizimle paylaşan Cavidan Akgün'e;

Seri üretimle çoğaltılamayan lezzetli börek konusundaki paylaşımıyla bize ilham veren Şükrü Türkel'e;

Masanobu Fukuoka'nın *Ekin Sapı Devrimi* isimli kitabıyla bizi tanıştıran Suadiye Remzi Kitabevi yöneticisi Müjdat Gül'e;

Son olarak da Yavuz Durmuş'un Boğaziçi Üniversitesi'ndeki öğrencilerine –Elif, Oleg, Tuğba, Tarık, Nezih, Ahter, Zeynep, Renin, Ceren, Batuhan, Esra, Murat, Öznur, Şükrü, Azize, Eren, Mehmet, Pınar, Pelin, Nuray, Fatih, Bulut, Özlem, Duygu, Derya, Serhan, Ezgi, Gözde... ve deneyimlerini bizimle paylaşan tüm dostlara sevgilerimizle teşekkür ediyoruz.

Yüregim Metal Hurdalık Olmuş Ben Onu Bahçe Sanıyorum

“Bu nasıl oldu? Nasıl oldu da insanoğlu, doğaya karşı kazandığı utkunun doruğundayken, kendi yarattığı şeylerin tutsağı haline geldi, nasıl oldu da, ciddi olarak kendi kendini yok etme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı?”

UMUT DEVRİMİ, ERICH FROMM

BAHÇIVAN VE HURDALIK'IN ÖYKÜSÜ

Çok iyi bir satış elamanıydım. Elimdeki ürünleri satmanın bir yolunu her zaman bulurdum. Satıştan kazandığım primler maaşımın kat kat üstündeydi. Mesleğimin doruğundaydım. Âdeta bir efsane olmuştum. Sonra herkesin Bahçivan dediğı o adamla tanıştım.

O dönemde devre mülk pazarlıyordum. Satış öncesinde, potansiyel müşteri hakkında bilgi toplardım. Bahçivan'la ilgili de bilgi toplamıştım. Bahçivan altmışlı yaşlardaydı. Çocukları evlenip gitmiş, karısıyla baş başa kalmışlardı. Birini kiraya verdiği, diğesindeyse kendilerinin oturduğu iki mütevazı evi, bir mobilyacı dükkânı vardı. Borcu harcı yoktu. Dürüst bir esnaftı. Karısıyla her yıl aynı kaplıca yöresinde bir hafta tatil yaparlardı. İşte ben burada devreye giriyordum. Ona kaplıcada devre mülk pazarlayacaktım. Tüm itirazları-

nı karşılamaya hazır, öğrendiğim bütün modern satış ve yönetim tekniklerini uygulamak üzere mobilyacı dükkânından içeri girdim. Satışı gerçekleştirip zafer kazanarak ayrılacaktım oradan. Ancak hiçbir şey düşündüğüm gibi olmadı...

Bahçıvan beni “Buyur evladım,” diyerek karşıladı. Kendisi masasının önündeki koltuklardan birine oturdu ve karşıındaki koltuğu da bana gösterdi. Sonra çıraktan iki çay istedi.

Konuya, yaptığı işle başlayıp dükkânını, mobilyalarını övdüm. İnsanlar yaptıkları işten bahsedilmesini ve işleriyle ilgili övgü duymayı severler. Bu arada potansiyel bir müşteri olabileceğim duygusunu vermeyi de ihmal etmedim. Bir kız arkadaşım olduğundan, ileride onunla evlenmeyi düşündüğümüzden bahsettim. Bir gün kız arkadaşım ile da gelip mobilya bakabileceğimizi ima ettim. Ben sürekli konuşuyordum ama o hiç konuşmuyordu. Gözlerinde anlamını anlayamadığım bir ışıltı vardı. Bakışlarını benden ayırmadan sadece dinliyordu. “İşte zor bir müşteri; şüpheli, güvenmiyor, renk vermiyor,” diye düşündüm. Bu kez onu biraz konuşturup aramızda güven oluşturma taktiğini uygulamaya karar verdim. İşlerin nasıl gittiğini, piyasadaki durgunluktan etkilenip etkilenmediğini sordum. Bu tür sorular her zaman işe yarar. Ama o, “Çok şükür geçinip gidiyoruz,” dedi ve sustu. Yine aynı ışıltılı bakışlarla bana bakmaya devam ediyordu.

Kendimi rahatsız hissetmeye başlamıştım. Değişik bir adamdı bu Bahçıvan. Ama ben de efsane bir satışçıydım. Zafer benim olacaktı. Piyasadaki durgunluğa rağmen bizim işlerimizin iyi olduğunu, çünkü insanlara ucuz, tercihlerine uygun ve her yıl yararlanabilecekleri güzel bir tatil imkânı sunduğumuzu anlattım. Yılda bir-iki hafta tatil yapmak herkesin hakkıydı, ancak otel fiyatlarının yanına yaklaşılmıyordu. Bir tatil yöresinde ev sahibi olmak da kolay değildi. Ayrıca tüm bir yıl bu evin masrafıyla uğraşmak gerekiyordu. Söylediklerimle

ilgilenip ilgilenmediğini anlamak için biraz durakladım, belki bir soru sorar diye bekledim. Ama o, aynı ışıltılı bakışlarla bana bakmaya devam ediyordu.

Arkasından, kız arkadaşımın ailesinin bir kaplıca devre mülkümüzden yararlandığını ve ne kadar memnun olduklarını anlattım. Devre mülke ödedikleri ile her yıl o bölgede bir otelde kalsalar ödeyecekleri rakamları karşılaştırmaya ve devre mülkün avantajlarını saymaya başladığımda ise artık, o zaffer kazanacağından emin, kendine güvenen satışı gitmiş, yerine, başarısızlıktan deli gibi korkan, ürken biri gelmişti.

Buradan bir an önce çıkıp kendime gelmeli, özgüvenimi tekrar kazanmalıydım. “Sanırım ilgilenmiyorsunuz. Ben daha fazla vaktinizi almamayım,” diyerek ayağa kalktığımda kolumdan tuttu;

“Genç adam,” dedi, “bana biraz zamanını ayırır mısın? Sana göstermek istediğim bir şey var.”

İçimde bir umut belirdi. “Sonunda satışı yapacağım galiba,” diye düşündüm ama yine de çok garip hissediyordum. İçimde belirmeye başlayan o korkak çocuğu efsane satışıya dönüştürmek yıllarımı almıştı. O çocuğun tekrar hayatıma girmesine izin veremezdim. Şimdi bir yandan bana ne göstereceğini, daha da önemlisi satış yapıp yapamayacağını merak ediyor, bir yandan da son hızla oradan uzaklaşmak, çıkıp gitmek istiyordum. Birden, her zaman işime yaramış olan ileri satış tekniklerini hatırladım:

“O an için satış kaybedilmiş gibi gözükebilir ama iyi bir satışı, olumlu tavrını bozmaması gerektiğini bilir. Bu tavırla anlık yenilgiler, satışa çevrilebilir.”

Böylece cesaretim biraz daha arttı. Kendime güvenim tekrar geldi. Yine profesyonel bir satışıydım.

Sorusunu; “Tabii ki efendim, size zaman ayırmaktan mutlu olurum,” diye yanıtladım.

Birlikte dükkânın arka kapısından bir bahçeye çıktık. Bah-

çe yemyeşildi. Çiçek açmış meyve ağaçları, rengârenk çiçekler, kuş civıltılarıyla dolu harika bir yerdi burası. Kaplumbağaları görünce şaşırđım. Kirpiyi de görünce heyecanla bağırıp Bahçıvan'a gösterdim. İçimdeki korkak çocuk, mutlu ve heyecanlı bir çocuğa dönüşmüştü. Halimden memnundum. Cebinden çıkardığı metal hurdalıklarla dolu bir arazi resmi ni uzatırken;

“Bu resim bahçenin önceki hali,” dedi. “Bunun için bana Bahçıvan diyorlar. Ben bu dükkânı satın aldığım da bu bahçe, böyle metal bir hurdalıktı. Herkes burayı temizleyip dükkâna katmamı öğütledi. Ama yapmadım. İyi ki yapmamışım çünkü bu bahçe ruhumu bir metal hurdalık olmaktan korudu.”

Tekrar bir resme, bir bahçeye baktım. Sonra da Bahçıvan'a... Az önce gördüğüm insandan farklı görünüyordu bana. O, benim için bir satış zaferi elde ederek üzerinden para kazanacağım bir müşteri değildi artık. Yüreği sevgi dolu bir dosttu. O dost yüreğiyle yüreğime bakmış ve orada, metal hurdaların ağırlığı altında acı çeken bir çocuğun kuruyan bahçesini görmüştü. Savunma duvarlarım yıkılmıştı. İçimdeki küçük çocuk ağlamak istiyordu. Beni bir meyve ağacının altındaki masaya götürdü. Karşılıklı oturduk.

“Anlatmak ister misin?” dedi. “Anlat ki hurdalar temizlensin, bahçen çiçek açsın.”

Anlattım, içimdeki zehir akana, geçmişimden biriktirerek getirdiğim tüm hurdalar temizlenene kadar anlattım. Zorlanmıyordum çünkü orada hesap kitap yoktu, herhangi bir strateji yoktu, güvensizlik yoktu, yargılama yoktu. Sadece yürekten dinleyen bir dost vardı. Böyle dinlenilebileceğini bilmiyordum. Ben kimseyi böyle dinlememiştim, kimse de beni böyle dinlememişti.

Bahçıvan'a ailemi anlattım. Güzelliklerin paylaşmak, yaşamak için değil, saklamak ve gösteriş için olduğu ailemi, çocukluğumu anlattım: Evimizin en güzel yeri salonumuzdu.

Oraya sadece misafir gelince girilirdi. Onun dışında kilitliydi. En güzel resimler o odanın duvarlarındaydı. En güzel biblolar, en güzel halılar, en güzel eşyalar oradaydı. Ev halkına, özellikle de biz çocuklara yasaktı. Hepimiz, salonumuzdan çok daha küçük olan, televizyonun da olduğu, oturma odasında yemek yer ve orada otururduk. Akşamları evde herkes televizyon seyredirdi. Konuşulmazdı. Ben sıkıldığım için üç tekerlekli bisikletimle odanın ortasında dönüp dururdum. Ta ki bir gün, üst katta oturan dedem bize gelene ve televizyon seyredilerken küçücük odanın ortasında bisikletle döndüğüm için sinirlenip beni bir güzel dövene kadar.

Ne annem ne de babam bir şey dedi. Bizim oralarda aile büyüğüne saygı önemlidir. Çocuk terbiyesi ve disiplini konusunda büyüklerin yanında onlara söz düşmez. O dayaktan sonra da dedemden ve büyüklerimden hep korktum. Her ortamda, beni fark etmemeleri için sessizce bir köşeye sinderdim.

Okula başladığımda ise fark edilmeme çabam sonuç vermemişti. En azından bu çabam öğretmenim üzerinde etkili olmamış, o beni fark etmişti. Veliler toplantısında, annemle babama parmak kaldırmadığımı, konuşmadığımı, pısrık olduğumu söylemiş. O akşamki kavgayı hiç unutmam. Annem büyük bir öfkeyle babama;

“Bu çocuk kafasız, salak... Zaten sen ne olmuşsun ki ondan bir şey olsun. Babasının oğlu ne olacak,” diye bağıırken, babam da aynı hışımla yanıtlıyordu;

“Sen kendi sülalene bak. Bizim sülaleden böylesi çıkmaz. Senin sülalene çekmiş...”

O günü hiç unutmadım çünkü o gün yüreğime onlara layık olamamak, onlar tarafından sevilmemek, beğenilmemek acısı yerleşmişti. Kararımı verdim; bunu değiştirecek, beni sevmelerini, benden gurur duymalarını sağlayacaktım. Bunun için bütün çocukluğum çok iyi bir öğrenci olma ça-

basıyla geçti. Oldum da... Yüksek notlar aldım, dereceler kazandım.

Artık sadece annem ve babam tarafından değil, herkes tarafından seviliyor, kabul görüyordum ama bu kez de bunları kaybetmekten, başarısız olup yine eskisi gibi beni sevmemelerinden korkuyordum. Yani anlayacağınız benimkisi mutlu, neşeli, güvenli değil kaygılı bir çocukluk ve gençlikti.

Okuldaki diğer arkadaşlarımın çocuklukları da pek farklı değildi. Arkadaşlarım dedim ama aslında benim hiç gerçek arkadaşım olmadı. Bizler arkadaş değil, rakiptik. Başarımlarımın ölçüsü, onlardan daha yüksek notlar almaktı. Hiçbir şeyimi paylaşmaz, bildiğimi hiçbirine anlatmazdım. Sadece ben değil, herkes birbirine böyle davranırdı. Anne babalarımız ise birer ajan gibi herkesin sınav notlarını, ders başarılarını bilir, herkesten daha yüksek not almamız için baskı yaparlardı.

Bahçıvan'a üniversite yıllarımı, ardından, iş arama serüvenlerimi, hatta yaptığım iş başvurularını işi kaptırmamak için arkadaşlarımdan sakladığımı, gençlik dergisi okuduğum için babamdan yediğim fırçaları, politik görüşlerimin ailem ve çevrem tarafından aşağılanmasını, annem babam tarafından kabul edilmeme kaygımın yıllar geçtikçe öfkeye dönüşmesini anlattım.

Bahçıvan'a iş hayatımdaki başarılarımı da anlattım: Paranın ve bilginin güçlü olmak ve korkmamak demek olduğunu keşfettiğimi, işimle ilgili çok okuduğumu, tüm seminerlere katıldığımı, çok iyi kazandığımı, herkesin bana imrendiğini, örnek gösterildiğimi anlattım.

Ona, bütün bu başarılarıma rağmen mutsuz olduğumu, yalnız olduğumu, sorunlardan ve problemlerden hep kaçtığımı, her başarımlarımın çok kısa süren mutluluğundan hemen sonra başlayan başarısız olma kaygılarımı, dostlarımlarımın olmadığını anlattım...

Gözüne girmek istediğim patronlarım, para ve başarı an-

lamına gelen müşterilerim, daha başarılı olmak durumunda olduğum meslektaşlarım, güçlü ve etkileyici görünmek durumunda olduğum kız arkadaşım ve ailesi, ayrıca bir de hesaplaşmamı bir türlü tamamlamadığım ailem vardı.

Kısacası marka giysilerim, etkileyici tarzım, başarılarım; sadece misafirlere açık olan salonumuz gibiydi. Asıl yaşadığım yer oturma odam, yüreğim ise metal bir hurdalıktı...

Anlatacağlarım bitmişti. Yaşam bahçemin hurdalardan temizlendiğini hissediyordum. Gülümsedim... Uzun yıllardır ilk kez kaygısız, korkusuz, hesapsız, yürekten gülümsedim. Yaşam çok güzeldi. Artık ben de Bahçıvan olmaya hazırdım, kendi yaşam bahçemin Bahçıvan'ı...

Bu kez o anlatmaya başladı... Bu güzel bahçedeki bütün çiçeklerin yedi çiçekten türediğini anlattı. Bunlar; Sevgi, Farkındalık, Merak, Neşe, Özgürlük, Bütünlük ve Sadelik'ti. Aslında insanlık tarihi kadar eskiydi bu çiçekler...

Her yüreğin bu çiçeklere zaten sahip olduğunu anlattı. Ben de hurdaları toprağımdan temizlemeye başladığıma göre, bu güzel çiçekler çoktan toprağımin üstüne doğru yolculuğa çıkmışlardı bile. Bundan sonrası ise sadece biraz özen ve emek gerektiriyordu.

Sonra içeriye geçtik. Masasının yanında daha önce fark etmediğim bir televizyon vardı. Onu açtı. Şaşırdım. Bütün bu konuşmalardan sonra televizyon mu izleyecektik? Saat başıydı ve pek çok kanalda haberleri veriyorlardı. Haber kanalları arasında gezindik. Haber programları çatışmalar, savaşlar, cinayetler, küresel ısınma, seller, kuraklık, eriyen buzullar, açlık tehdidi altındaki ülkelerle ilgiliydi.

Bu arada bol miktarda reklam da izledik. Reklamların çoğunda mutlu, sağlıklı, yakışıklı erkek, güzel kadın ve çocuklar vardı. Mutluluklarının, ışıltılarının kaynağı ise satın aldıkları marka kıyafetler, marka arabalar, evler, marka makyaj malzemeleri, parfümler kısacası tüketimdi. Haberlerin bittiği bir

kanalda bir dizi film başlamıştı. Beş dakika seyretmek bile, filmin acı çekme, aldatma, aşağılama, öç alma üzerine kurgulanmış olduğunu görmemize yetti. Bir başka kanalda ise insanı geren bir yarışma programı vardı. Bir diğerindeyse bir grup insan bağıra çağıra kavga ediyordu...

Kanallar arasındaki gezinmemiz yarım saat kadar sürmüştü, televizyonu kapatıp bana baktı. Ne demek istediğini anlamıştım. Kolektif yaşamımız da bireysel yaşamlarımız gibi, metal bir hurdalık haline gelmişti. Sımsıcak gülümsedi ve bundan sonraki hayatıma yön veren şu sözü söyledi: "İnsan, temizliğe önce kendi bahçesinden, kendi yüreğinden başlamalı ve bilmeli ki, güzel bir bahçe tek olarak kalmaz, mutlaka yayılır..."

O Bahçıvan'ı merak mı ettiniz? Dönüp yüreğinize bakın, çünkü o orada.

Yüreğinizin sesini dinlerseniz, onu duyarsınız...

“Şimdiyi yaşamak için zamanım yok,
çünkü gelecek için çalışıyorum.’ Yaşamı
işine, çalışmaya feda eden ne kadar çok
insan var. Oysa yaşam yaşamak içindir.”

“Yaşam bahçemdeki çiçeklerle
ilgilenmeyi, çorak bahçeyi güzel
ve yaşanası kılmayı geleceğe bırakamam.

Bu, yaşamı ertelemektir. En anlamlı
hediyenin kıymetini bilememek, gelecekte
de sürekli olarak geçmişin pişmanlıklarını
yaşamayı garantilemek ve şimdiyi geçmişe
ve geleceğe kurban etmektir.”

“Sen güneş ol, çiçekler sana uzansın.
Sen su ol, ağaçlar köklerini sana doğru
uzatsın. Sen verimli toprak ol,
doğa bağrında filizlensin.”

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1298-0

9 789751 412980